

1.

Laki

väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 9 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 12 ja 13 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22, 40, 63 §:n 2 momentti ja 64 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 1 momentin 1 kohta ja 64 §:n 1 momentti laissa 55/2019 sekä 9 §:n 2 momentti, 12 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22 § ja 63 §:n 2 momentti laissa 1175/2019, sekä *lisätään* lakiin uusi 9 a–9 d §, 11 a, 12 a, 22 a ja 34 a § ja 43 §:n uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi seuraavasti:

9 §

Ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytykset

Ulkomaan kansalaista koskevat tiedot talletetaan väestötietojärjestelmään, jos hänellä on Suomessa kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytynyt kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Muuta ulkomaan kansalaista koskevat tiedot voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään, jos:

1) hän on hakenut oleskelulupaa, oleskelukorttia, oleskeluoikeutensa rekisteröintiä, tai muuta Suomessa oleskeluun oikeuttavaa lupaa tai rekisteröintiä Maahanmuuttovirastolta taikka hänet on päätetty ottaa Suomeen pakolaiskiintiössä tai ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n perusteella ja hänelle on myönnetty pakolaisuuden tai ulkomaalaislain 93 §:n perusteella oleskelulupa;

2) hänellä on Suomessa kotikuntalaisa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka ja tallettaminen on tarpeen työs-kentelyyn, opiskeluun tai muuhun vastaavaan olosuhteeseen liittyvien velvollisuuksien tai oikeuksien toteut-tamisen vuoksi;

3) tallettaminen johtuu Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämisestä; tai

4) tallettaminen on hänelle kuuluvien oikeuksien tai hänelle asetettujen velvollisuuksien toteuttamisen tai muun vastaavan erityisen ja perustellun syyn vuoksi tarpeellista.

Jos ulkomaan kansalaisen tietoja ei ole talletettu väestötietojärjestelmään 1 momentin 1 kohdassa tarkoite-tuissa tapauksessa, hänen tulee esittää tietojen tallettamista koskeva perusteltu pyyntö Digi- ja väestötietovi-rastolle. *Digi- ja väestötietoviraston on ennen kansainvälistä suojelua hakeneen ulkomaan kansalaisen tieto-jen tallettamista varmistuttava 22 §:n 2 momentissa mainittujen edellytysten täyttymisestä.*

Ulkomaan kansalaisen tiedot väestötietojärjestelmään tallettavan viranomaisen on varmistuttava ulkomaan kansalaisen henkilöllisyydestä voimassa olevasta matkustusasiakirjasta tai sen puuttuessa 19 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen muusta asiakirjasta tai selvityksestä.

9 a §

Ulkomaan kansalaisen etärekisteröintimenettely

Ulkomaan kansalaista koskevat tiedot talletetaan hänen pyynnöstään väestötietojärjestelmään etärekisteröin-timenettelyssä, jos

1) hän on täyttänyt viisitoista vuotta;

2) hänen henkilöllisyytensä on varmistettu Digi- ja väestötietoviraston hyväksymällä sähköisellä tunnistus-menettelmällä;

3) hänen nimi-, syntymäpäivä- ja sukupuoli-tietonsa on luettu sähköisesti voimassa olevan matkustusasiakir-jan tekniseltä osalta; ja

4) hänen tietojaan ei ole aiemmin talletettu väestötietojärjestelmään.

Rekisteröintiä pyytävän henkilön henkilöllisyys varmistetaan vertaamalla hänen rekisteröintimenettelyssä kasvoistaan ottamia kuvia ja videoita hänen matkustusasiakirjansa tekniseltä osalta luettavaan kasvokuvaan.

Etärekisteröintimenettelyssä käytettävän matkustusasiakirjan on perustuttava kansainvälisen siviili-ilmailu-järjestö ICAO:n asiakirjassa Doc 9303 vahvistettuihin eritelmiin ja turvallisuutta koskeviin vähimmäisvaati-muksiin. Matkustusasiakirjan tekniseen osaan talletettujen tietojen aitous ja eheys on varmistettava käyttäen voimassa olevaa ja täydellistä varmenneketjua. Digi- ja väestötietoviraston on ylläpidettävä luetteloa etärekis-teröintimenettelyssä hyväksyttävistä matkustusasiakirjoista.

Digi- ja väestötietovirasto tarkastaa, ettei rekisteröintiä pyytävän henkilön tietoja ole aikaisemmin talletettu väestötietojärjestelmään, vertaamalla hänen matkustusasiakirjaltaan sähköisesti luettavia tietoja sekä hänen itse ilmoittamiaan henkilötietoja väestötietojärjestelmään aiemmin rekisteröityjen henkilöiden henkilötietoihin.

Kun ulkomaan kansalaisen tiedot on etärekisteröintimenettelyssä talletettu väestötietojärjestelmään, myönnetään hänelle Digi- ja väestöviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annetun lain (1) 4 luvussa tarkoitettu ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline. Jos ulkomaan kansalainen käyttää sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014 9 artiklan mukaisesti ilmoitettua ja julkaistua sähköisen tunnistamisen menetelmää, voidaan ulkomaan kansalaisen tiedot tallettaa etärekisteröintimenettelyssä väestötietojärjestelmään ilman, että hänelle myönnetään ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkilöllisyyden varmistamisessa noudatettavasta menettelystä ja etärekisteröintimenettelyssä hyväksyttävistä matkustusasiakirjoista.

9 b §

Väestötietojärjestelmään etärekisteröintimenettelyssä talletettavat tiedot

Väestötietojärjestelmään talletetaan etärekisteröintimenettelyssä tietojensa tallettamista pyytäneen henkilön:

- 1) täydellinen nimi;
- 2) syntymäaika;
- 3) sukupuoli;
- 4) kansalaisuus;
- 5) mahdollinen toisen valtion kansallinen henkilötunnus tai muu yleinen tunniste;
- 6) matkustusasiakirjan numero, myöntäjävaltio ja voimassaoloaika;
- 7) henkilön ilmoittama syntymäpaikka, syntymävaltio *sekä yhteystietoina postiosoite ja sähköpostiosoite.*

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, väestötietojärjestelmään talletetaan henkilön tunnistamisen tai yksilöinnin tapaa kuvaava tieto sekä nimi-, syntymäaika-, sukupuoli- ja kansalaisuustietojen lähdeä kuvaava tieto. Henkilötunnuksen ja yksilöintitunnuksen antamisesta säädetään 11 ja 11 a §:ssä.

9 c §

Etärekisteröintimenettelyssä kerättävien biometrinen tietojen käsittely

Digi- ja väestötietovirasto saa käsitellä kasvojentunnistuksessa kerättäviä henkilön itsestään esittämiä kuvia, videoita ja niiden teknisin menetelmin tehdystä vertaamisesta muodostuvia tietoja vain rekisteröintiä pyytäneen henkilön henkilöllisyyden varmistamiseksi.

Kasvojentunnistuksessa käsitellyt kuvat, videot ja niiden teknisin menetelmin tehdystä vertaamisesta muodostuneet tiedot poistetaan heti, kun niiden käsittely ei ole enää välttämätöntä. Tiedot poistetaan viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun ulkomaan kansalaisen rekisteröintipyyntö etärekisteröintimenettelyssä on tehty.

9 d §

Tunnistamisen tai yksilöinnin tapaa ja tietojen lähdeä kuvaavien tietojen muuttaminen tai lisääminen

Tiedot väestötietojärjestelmään tallettavan viranomaisen on muutettava tai lisättävä henkilön tunnistamisen tai yksilöinnin tapaa kuvaava tieto väestötietojärjestelmään, kun ulkomaan kansalaisen henkilöllisyydestä on ensimmäisen kerran varmistuttu 9, 22 tai 22 a §:ssä tarkoitetulla tavalla henkilökohtaisen käynnin yhteydessä. Etärekisteröintiä koskeva merkintä muutetaan kuitenkin vain, jos 9 §:ssä säädetty edellytykset henkilön tietojen tallettamisesta väestötietojärjestelmään täyttyvät.

Tiedot väestötietojärjestelmään tallettavan viranomaisen on muutettava tai lisättävä henkilön nimi-, syntymäaika-, sukupuoli- ja kansalaisuustietojen lähdeä kuvaava tieto väestötietojärjestelmään, kun ulkomaan kansalainen on ensimmäisen kerran esittänyt voimassa olevan matkustusasiakirjan tai 19 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetun selvityksen 9, 22 tai 22 a §:ssä tarkoitetulla tavalla.

11 §

Henkilötunnus ja sen antaminen

Henkilötunnus on yksilöllinen ja se muodostuu syntymäajasta, yksilönumerosta ja tarkistusmerkistä. Yksilönumerolla erotetaan samana päivänä syntyneet henkilöt toisistaan. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä henkilötunnuksen yksityiskohtaisesta sisällöstä.

11 a §

Yksilöintitunnus ja sen antaminen

Kun henkilön tiedot talletetaan ensimmäisen kerran väestötietojärjestelmään, hänelle annetaan yksilöintitunnus. Yksilöintitunnus annetaan automaattisesti väestötietojärjestelmästä. Yksilöintitunnus on yksilöllinen ja muodostuu 11 merkistä, joista viimeinen on tarkistusmerkki. Yksilöintitunnus ei saa sisältää henkilöön liittyviä tunnistetietoja. Muutettua yksilöintitunnusta ei saa antaa toiselle.

Yksilöintitunnuksen määräytymisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Henkilötunnuksen korjaaminen ja muuttaminen

Väestötietojärjestelmään talletettu henkilötunnus on korjattava, jos tunnus on teknisesti virheellinen tai tieto tunnuksen sisältyvästä syntymäajasta on virheellinen. Korjaamisesta päättää Digi- ja väestötietovirasto. Digi- ja väestötietoviraston on varattava sille henkilölle, jota asia koskee, tai hänen lailliselle edustajalleen tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Korjaamisesta on ilmoitettava edellä mainitulle henkilölle.

Väestötietojärjestelmään talletettu henkilötunnus voidaan muuttaa, jos:

1) muuttaminen on ehdottoman välttämätöntä henkilön suojelemiseksi sellaisissa tilanteissa, joissa hänen terveytensä tai turvallisuutensa kohdistuu ilmeinen ja pysyvä uhka;

2) muu kuin henkilötunnuksen haltija on toistuvasti väärinkäyttänyt tunnusta ja käytöstä on aiheutunut merkittävää taloudellista tai muuta haittaa tunnuksen oikealle haltijalle ja henkilötunnuksen muuttamisella voidaan tosiasiallisesti estää väärinkäytön haitallisten seurausten jatkuminen.

Väestötietojärjestelmään talletettu henkilötunnus muutetaan lisäksi hakemuksesta, jos henkilö on transsukupuolisen sukupuolen vahvistamisesta annetun lain (563/2002) mukaisesti vahvistettu vastakkaiseen sukupuoleen kuuluvaksi *tai jos tieto henkilön väestötietojärjestelmään talletetusta sukupuolesta on korjattu*. Uuden henkilötunnuksen yksilönumero annetaan tässä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa naiselle parillisena ja miehelle parittomana.

Asianosaisen on haettava henkilötunnuksen muuttamista kirjallisesti Digi- ja väestötietovirastolta.

12 a §

Yksilöintitunnuksen muuttaminen

Väestötietojärjestelmään talletettu yksilöintitunnus voidaan muuttaa, jos se on ehdottoman välttämätöntä henkilön suojelemiseksi sellaisissa tilanteissa, joissa hänen terveytensä tai turvallisuutensa kohdistuu ilmeinen ja pysyvä uhka.

Asianosaisen on haettava yksilöintitunnuksen muuttamista kirjallisesti Digi- ja väestötietovirastolta.

13 §

Henkilöstä järjestelmään talletettavat tiedot

Väestötietojärjestelmään talletetaan rekisteröinnin kohteena olevasta henkilöstä seuraavat tiedot:

- 1) täydellinen nimi;
- 2) *syntymäaika*, henkilötunnus, yksilöintitunnus sekä tekninen tunnistetieto ja sähköinen asiointitunnus;
- 3) kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka, tilapäinen asuinpaikka sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;
- 4) vanhempien täydelliset nimet ja henkilötunnukset;
- 5) siviilisääty sekä tieto avioliiton solmimisesta ja purkautumisesta tai parisuhteen rekisteröinnistä, rekisteröidyn parisuhteen purkautumisesta ja rekisteröidyn parisuhteen muuttamisesta avioliitoksi;
- 6) aviopuolison tai rekisteröidyn parisuhteen toisen osapuolen täydellinen nimi ja henkilötunnus;
- 7) lasten täydelliset nimet ja henkilötunnukset;
- 8) lapsen ja vanhemman perheoikeudellista asemaa koskevat tiedot;
- 9) lapsen huoltoa ja sen sisältöä koskevat tiedot;
- 10) vahvistettua adoptiota koskevat tiedot;

- 11) toimintakelpoisuuden rajoittamista, edunvalvontaa ja edunvalvontavaltuutusta koskevat tiedot sekä edunvalvojan tai valtuutetun yksilöintitiedot;
- 12) lapsen huostaanottoa koskevat tiedot;
- 13) syntymäkotikunta tai -paikka ja syntymävaltio;
- 14) kansalaisuus;
- 15) sukupuoli ja sukupuolen vahvistamista koskeva tieto;
- 16) kuolinaikaa tai kuolleeksi julistamisaikaa koskeva tieto;
- 17) rekisteriviranomaista koskevat tiedot;
- 18) vaalien ja kansanäänestysten toimittamista varten tarvittavat tiedot ääni- ja äänestysosoikeudesta;
- 19) tieto jäsenyydestä uskonnonvapauslaissa (453/2003) tarkoitetussa uskonnollisessa yhdyskunnassa;
- 20) henkilön ilmoittama äidinkieli ja asiointikieli;
- 21) tämän lain tai muun lainsäädännön nojalla ilmoitetut kiellot luovuttaa väestötietojärjestelmän tietoja; sekä
- 22) henkilön tunnistamisen tai yksilöinnin tapaa kuvaava tieto;
- 23) henkilön nimi-, syntymäaika-, sukupuoli- ja kansalaisuustietojen lähdettä kuvaava tieto; sekä
- 24) henkilön ilmoittama postiosoite ja muu yhteystieto sekä ammatti;
- Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ja niitä koskevien lisäysten, muutosten ja korjausten tallettamisesta sekä tietojen yksityiskohtaisesta sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Muut järjestelmään talletettavat tiedot

Väestötietojärjestelmään voidaan tallettaa rekisteröinnin kohteena olevaa henkilöä koskevana myös seuraavat tiedot:

- 1) 13–16 §:ssä mainitun henkilön mahdollinen toisen valtion kansallinen henkilötunnus tai muu yleinen tunnistus;
- 2) ulkomailla vakinaisesti asuvalle Suomen kansalaiselle tieto kotikuntalaissa tarkoitetusta väestökirjanpito-kunnasta;
- 3) sellaisen 13 §:ssä tarkoitetun henkilön ulkomailla asuvan puolison, lapsen ja vanhemman, jolle ei ole annettu henkilötunnusta, täydellinen nimi, syntymäaika, sukupuoli, siviilisäätty, kansalaisuus, osoite ja kuolinaika;
- 4) ulkomaan kansalaisen oleskeluluvan lajia ja luvan kestoa koskevat tai muut vastaavat tiedot;
- 5) ulkomaan kansalaisen matkustusasiakirjan numero, **myöntäjävaltio** ja voimassaoloaika.

Väestötietojärjestelmään voidaan lisäksi tallettaa rekisteröinnin kohteita koskevana teknisinä tietoina väestötietojärjestelmän tietojen käsittelyssä välttämättömät kirjaamismerkinnät.

Edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen tietojen ja niitä koskevien lisäysten, muutosten ja korjausten tallettamisesta sekä tietojen yksityiskohtaisesta sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Järjestelmän tietojen luotettavuus

Väestötietojärjestelmään talletettuja 13 §:n 1 momentin 1–23 kohdassa tarkoitettuja henkilötietoja pidetään julkisesti luotettavina tietoina, jollei osoiteta, että tieto on virheellinen tai puutteellinen. Muita kuin edellä tarkoitettuja järjestelmään talletettuja tietoja sekä etärekisteröintimenettelyssä talletettuja ulkomaan kansalaisen ilmoittamia syntymäpaikka- ja syntymävaltiotietoja saa käyttää henkilöä koskevassa päätöksenteossa vain, jos hänelle annetaan päätöksenteon yhteydessä nimenomainen selvitys tietojen sisällöstä ja käytöstä.

20 §

Järjestelmän tietojen säilyttäminen ja hävittäminen

Väestötietojärjestelmään talletetut henkilötiedot säilytetään pysyvästi. Digi- ja väestötietoviraston on kuitenkin hävitettävä seuraavat henkilöitä koskevat tiedot järjestelmästä:

- 1) 13 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettu lapsen huostaanottoa koskevat tiedot välittömästi huostaanoton päättyttyä;
- 2) 17 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen ulkomaan kansalaisen oleskelulupaa koskevat tiedot välittömästi sen jälkeen, kun henkilö on saanut Suomen kansalaisuuden;
- 3) 17 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen matkustusasiakirjan numeroa, **myöntäjävaltiota** ja voimassaoloaika koskevat tiedot viimeistään viiden vuoden kuluttua matkustusasiakirjan voimassaolon päättymisestä;

4) 53 §:ssä tarkoitetut käyttäjerekisterin tiedot viimeistään kymmenen vuoden kuluttua käyttöoikeuden lakkaamisesta;

5) 56 §:ssä tarkoitetut lokirekisterin tiedot ja 59 §:ssä tarkoitetut tapahtumatiedot viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon tallettamisesta.

21 §

Ahvenanmaan valtionviraston toimivalta

Mitä 9 §:n 2 momentissa, 10 §:ssä, 12 §:n 1 momentissa, 12 a §:ssä, 19 §:ssä, 22 §:n 5 momentissa, 22 a §:n 2 momentissa sekä 35–37, 44, 50 a ja 72 §:ssä säädetään Digi- ja väestötietovirastosta, sovelletaan Ahvenanmaan valtionvirastoon sen toimialueella.

22 §

Maahanmuuttoviraston ja eräiden muiden toimijoiden tehtävät

Maahanmuuttovirasto voi tallettaa ulkomaan kansalaisesta väestötietojärjestelmään 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa henkilötunnuksen antamiseksi tarvittavat tiedot sekä muut 13 ja 17 §:ssä tarkoitetut, ulkomaan kansalaisesta tarvittavat välttämättömät tiedot. Maahanmuuttovirasto voi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain (615/2020) 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisten asioiden käsittelyn yhteydessä muuttaa väestötietojärjestelmään talletettuja ulkomaan kansalaisen muita kuin henkilötunnuksen antamiseen tarvittavia tietoja sekä lisätä puuttuvia tietoja.

Maahanmuuttovirasto voi tallettaa kansainvälistä suojelua hakeneen ulkomaan kansalaisen tiedot väestötietojärjestelmään, kun hänestä on kansainvälisen suojelun hakemusta varten otettu ja talletettu henkilötuntemerkit poliisin ylläpitämään rekisteriin ulkomaalaislain 131 §:n mukaisesti. Kansainvälistä suojelua hakeneen tiedot voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään, jos Maahanmuuttovirasto tutkii hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa aineellisesti. Maahanmuuttoviraston on ennen kansainvälistä suojelua hakeneen ulkomaan kansalaisen tietojen tallettamista, muuttamista ja lisäämistä riittävällä tavalla varmistuttava ulkomaan kansalaisen henkilöllisyydestä ja talletettavien, muutettavien ja lisättävien henkilötietojen luotettavuudesta.

Suomen edustusto voi ottaa Maahanmuuttoviraston puolesta vastaan ulkomaan kansalaisen esittämät henkilötiedot ja asiakirjat väestötietojärjestelmään tallettamista, tietojen muuttamista sekä lisäämistä varten. Suomen edustuston on varmistuttava ulkomaan kansalaisen henkilöllisyydestä voimassa olevasta matkustusasiakirjasta tai sen puuttuessa 19 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen sekä toimitettava henkilötiedot ja asiakirjat viipymättä Maahanmuuttovirastolle.

Toisen Schengen-valtion edustusto tai ulkoinen palveluntarjoaja voi toimia 3 momentissa yksilöidyissä tehtävissä Suomen edustuston sijasta, jos ulkoministeriö on antanut *näitä Suomen edustustolle kuuluvia oleskelulupatehtäviä ulkomaalaislain 69 b §:n nojalla tehtävällä sopimuksella toisen Schengen-valtion edustustolle tai ulkoiselle palveluntarjoajalle. Toisen Schengen-valtion edustusto tai ulkoinen palveluntarjoaja voi ottaa vastaan ulkomaan kansalaisen esittämät henkilötiedot ja asiakirjat vain, jos ulkomaan kansalaisen henkilöllisyydestä voidaan varmistua voimassa olevasta matkustusasiakirjasta. Toisen Schengen-valtion edustustoon ja ulkoiseen palveluntarjoajaan sovelletaan, mitä ulkomaalaislain 69 e §:ssä säädetään ulkoistamistoiminnan edellytyksistä ja 69 f §:ssä ulkoistetun toiminnan valvonnasta.*

Edellä 1–4 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytyksistä, henkilöllisyydestä ja esitettyjen asiakirjojen luotettavuudesta varmistumisesta ja tietojen säilyttämisestä. Maahanmuuttovirasto huolehtii Digi- ja väestötietoviraston sijasta jäljennöksen antamisesta ulkomaan kansalaisen rekisteröintiin liittyvistä asiakirjoista niissä tilanteissa, joissa se on tallettanut, muuttanut tai lisännyt ulkomaan kansalaisen tietoja väestötietojärjestelmään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tehtäviä hoidettaessa noudatettavista menettelytavoista sekä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

22 a §

Verohallinnon tehtävät

Edellä 9 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ulkomaan kansalainen voi esittää tietojensa tallettamista koskevan pyynnön Verohallinnolle. Verohallinto voi Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 §:n mukaisten tehtävien hoitamisen yhteydessä tallettaa ulkomaan kansalaisesta väestötietojärjestelmään henkilötunnuksen antamiseksi tarvittavat tiedot sekä muut 13 ja 17 §:ssä tarkoitetut, ulkomaan kansalaisesta tarvittavat välttämättömät tiedot. Verohallinto voi edellä mainittujen tehtävien hoitamisen yhteydessä muuttaa

väestötietojärjestelmään talletettuja ulkomaan kansalaisen muita kuin henkilötunnuksen antamiseen tarvittavia tietoja sekä lisätä puuttuvia tietoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytyksistä, henkilöllisyyden ja esitettyjen asiakirjojen luotettavuuden varmistamisesta ja tietojen säilyttämisestä. Verohallinto huolehtii Digi- ja väestötietoviraston sijasta jäljennöksen antamisesta ulkomaan kansalaisen rekisteröintiin liittyvistä asiakirjoista niissä tilanteissa, joissa se on tallettanut, muuttanut tai lisännyt ulkomaan kansalaisen tietoja väestötietojärjestelmään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tehtäviä hoidettaessa noudatettavista menettelytavoista sekä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

34 a §

Etärekisteröintiin perustuvien tietojen luovuttaminen

Etärekisteröintimenettelyssä tunnistetun henkilön tietoja voidaan luovuttaa väestötietojärjestelmästä vain yhdessä 13 §:n 22 kohdassa tarkoitetun tunnistamisen tai yksilöinnin tapaa kuvaavan tiedon kanssa. Tietojen vastaanottajan on pystyttävä erottamaan tässä momentissa tarkoitettujen henkilöiden tiedot muulla tavalla tunnistettujen henkilöiden tiedoista.

40 §

Sukupuolen vahvistamista koskevan tiedon luovuttamisen rajoitukset

Väestötietojärjestelmään talletettu sukupuolen vahvistamista koskeva tieto sekä tieto hänellä välittömästi ennen sukupuolen vahvistamista olleesta entisestä henkilötunnuksesta ja mahdollisesta entisestä etunimestä voidaan luovuttaa vain:

1) sellaiselle viranomaiselle, jonka oikeus näiden tietojen käsittelyyn perustuu lain tai sen nojalla säädetyn tai määrätyn kyseisen henkilön oikeutta tai velvollisuutta koskevan tehtävän, toimenpiteen tai toimeksiannon hoitamiseen; sekä

2) muulle yksilöidyssä asiassa tietoja pyytävälle henkilölle, yritykselle tai yhteisölle, joka välttämättä tarvitsee tiedot kyseisen henkilön yksilöintiä taikka hänen henkilö- ja perheoikeudellisen asemansa tai toimintakelpoisuutensa selvittämistä varten.

43 §

Tunnuksen luovuttaminen

Väestötietojärjestelmään talletettu henkilötunnus voidaan luovuttaa, jos tiedon käyttäjällä on oikeus käsitellä tunnusta tietosuojalain tai henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) perusteella. Väestötietojärjestelmään talletettua ulkomaista henkilönumeroa luovutettaessa sovelletaan, mitä tietosuojalaissa tai henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa säädetään henkilötunnuksesta.

Väestötietojärjestelmään talletettu yksilöintitunnus voidaan luovuttaa, jos tiedon käyttäjällä on oikeus käsitellä tunnusta tietosuojalain tai henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain perusteella.

Väestötietojärjestelmään talletettu sähköinen asiointitunnus voidaan luovuttaa vain, jos:

1) tunnusta käytetään kansalaisvarmenteen tai muun Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämän varmenteen käyttöön perustuvan palvelun tai suoritteiden tuottamisen yhteydessä varmenteen haltijan yksilöivänä tunnistetietona; tai

2) muu Suomeen sijoittunut varmentaja käyttää tunnusta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa tarkoitettua tai vastaavassa tunnistamistarkoitukseen käytettävässä varmenteesta varmenteen haltijan yksilöivänä tunnistetietona.

Väestötietojärjestelmään talletettua teknistä tunnistetta voidaan käsitellä vain sähköisen asiointitunnuksen luonnissa sekä väestötietojärjestelmän sisäisenä teknisenä tunnistetta- ja tarkistustietona.

63 §

Tekninen tunnistetieto ja sähköinen asiointitunnus sekä niiden antaminen

Digi- ja väestötietovirasto muuttaa teknisen tunnistetiedon yksilölliseksi sähköiseksi asiointitunnukseksi, kun:

1) henkilölle myönnetään ensimmäisen kerran kansalaisvarmenne tai muu Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämä varmenne; tai

2) henkilöllä, jonka tiedot on talletettu väestötietojärjestelmään, ei ole sähköistä asiointitunnusta ja Digi- ja väestötietovirasto saa 43 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetulta varmentajalta pyynnön muuttaa tämän henkilön tekninen tunnistetieto sähköiseksi asiointitunnukseksi.

64 §

Sähköisen asiointitunnuksen muuttaminen

Päätettäessä henkilötunnuksen muuttamisesta 12 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, muutetaan sähköinen asiointitunnus viran puolesta. Sähköisen asiointitunnuksen muuttamisesta on ilmoitettava tunnuksen haltijalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tämän lain 11 §:n 2 momentti, 12 § ja 64 § 1 momentti tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2027.

Tämän lain 11 a §:ssä tarkoitettu yksilöintitunnus annetaan tämän lain voimaan tullessa jokaiselle elossa olevalle henkilölle, jonka tiedot on kirjattu väestötietojärjestelmään ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain 12 §:n 3 momenttia sovelletaan vain henkilöihin, jotka ovat syntyneet ennen tämän lain voimaantuloa.

2.

Laki**tietosuojalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tietosuojalakiin (1050/2018) uusi 29 a § seuraavasti:

29 a §

Yksilöintitunnuksen käsittely

Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 11 a §:ssä tarkoitettua yksilöintitunnusta saa käsitellä, jos käsittely on tarpeen henkilön yksiselitteiseksi yksilöimiseksi *tietojärjestelmässä, laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi tai rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi*. Yksilöintitunnuksella ei saa todentaa sen haltijan henkilöllisyyttä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

3.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettuun lakiin (1054/2018) uusi 12 a § seuraavasti:

12 a §

Yksilöintitunnuksen käsittely

Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 11 a §:ssä tarkoitettua yksilöintitunnusta saa käsitellä, jos käsittely on tarpeen henkilön yksiselitteiseksi yksilöimiseksi *tietojärjestelmässä, laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi tai rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi*. Yksilöintitunnuksella ei saa todentaa sen haltijan henkilöllisyyttä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.